

**Förslag till skatt på kadmium i vissa produkter
och kemiska växtskyddsmedel
(SOU 2017:102)**

**Åsa Johansson & Mattias Carlsson Feng
Växtskyddsrådet
28 mars 2018**

Kort om utredningen

- **Särskild utredare:** Åsa Johansson (Skatteverket)
- **Sekretariat:** Mattias Carlsson Feng, Niklas Lindeberg, Ellen Regebro
- **Utredningens uppdrag:**
 1. *"..analysera behovet av att beskatta hälso- och miljöfarliga ämnen i syfte att minska spridningen av kadmium och andra hälso- och miljöfarliga ämnen och tungmetaller i miljön"*
 2. *"..översyn av lagen (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel"*
- **Expertgrupp:** Finansdepartementet, Miljö- och energidepartementet och Näringsdepartementet, Jordbruksverket, Skatteverket, Tullverket
- Omfattande **referensgrupp**
- [Betänkandet](#) överlämnades 14 december till Finansdepartementet
- På remiss till 28 mars

Utredningens förslag

- Den nuvarande lagen om skatt på bekämpningsmedel tas bort
- Två nya lagar om skatt införs
 - Skatt på kemiska växtskyddsmedel
 - Skatt på kadmium i vissa produkter som tillförs åkermark
- Ingen ny skatt på biocider

Nuvarande skatt på bekämpningsmedel

- 34 kronor per kg verksam beståndsdel
- Undantag för bland annat träskyddsmedel
- Identifierade problem
 - Missgynnar medel som används i relativt höga doser
 - stor skillnad (upp till 1000:1) i tillåten dos mellan olika växtskyddsmedel
 - → skatten styr mot användning av lågdosmedel
 - → styr sannolikt mot användning av växtskyddsmedel med relativt högre risker
 - Oklar tillämpning avseende biocider

Biocider

- Oklar tillämpning av nuvarande skatt
 - Väldigt liten skatteinbetalning, uppskattningsvis ~5 miljoner kr per år
- 22 produkttyper med stor inbördes variation avseende såväl miljö- och hälsorisker som konsekvenser av en skatt
- Pågående implementering av EU:s biocidförordning
- Utredningens bedömning:
 - Skatt skulle kunna vara ett bra kompletterande styrmedel för biocider
 - Bör prövas igen när det pågående genomförandet av EU:s biocidförordning kommit längre

Växtskyddsmedel

Utredningen om skatt på tungmetaller och andra hälso- och miljöfarliga ämnen samt översyn av bekämpningsmedelsskatten

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

Skäl till skatt på växtskyddsmedel

- Miljö- och hälsorisker förenade med användningen av växtskyddsmedel minskar inte över tid, utifrån vad som kan ses i relevanta index
 - Riskminskningsmålet i direktivet om hållbar användning uppfylls ej
- Skatt på växtskyddsmedel kan ge ekonomiska incitament att minska miljö- och hälsoriskerna relaterade till användning av växtskyddsmedel, t.ex. genom:
 - övergång till mekanisk/biologisk bekämpning (eller att inte bekämpa)
 - val av medel med lägre risk
 - anpassning av växtföljd
 - att nya lågriskprodukter sätts på marknaden och börjar användas

Förslag till ny skatt på kemiska växtskyddsmedel

- Skatt per högsta tillåtna hektardos
 - Skatt på produktnivå. Kan innebära att samma verksamma ämne beskattas olika beroende på i vilken produkt ämnet förekommer
- Riskdifferentierad beskattning i tre nivåer
 - Växtskyddsmedel som endast innehåller ämnen som innebär **låga risker** för hälsa och miljö är **skattebefriade**
 - Verksamma ämnen som godkänts som lågriskämnen inom Växtskyddsmedelsförordningen
 - Kan även inkludera ämnen som finns på Kommissionens icke-bindande lista över lågriskämnen
 - Växtskyddsmedel som innehåller **kandidatämnen för substitution** beskattas med **30 kronor** per högsta tillåtna hektardos
 - **Övriga** växtskyddsmedel beskattas med **15 kronor** per högsta tillåtna hektardos

Varför skatt per högsta tillåtna hektardos?

- Utredningens avsikt har varit att utforma ett skattesystem
 - som är lätt för berörda aktörer att förstå och förutsäga,
 - som är relativt lätt att administrera, och
 - där skattenivån korrelerar med risknivån.
- Utformningen bygger på ett antagande om att den miljö-/hälsorisk som en högsta tillåten hektardos medför är någorlunda likvärdig mellan produkter inom samma kategori (kandidat/lågrisk/övrig).

Jämförelse med skatt på växtskyddsmedel i andra länder

- Norge
 - Skatt per normerad hektardos
 - Riskdifferentiering i 7 steg
 - Utredningens förslag innebär (i jämförelse med NO):
 - En förenkling för de flesta produkterna:
 - befintliga godkännanden blir direkt tillämpliga,
 - ytterligare en myndighetsbedömning undviks (fastslagande av vilken dos som ska vara normerande)
 - En nackdel då vissa produkter inte har ett godkännande med en dos angiven per hektar (t.ex. betningsmedel där dos anges per kg utsäde). För dessa behöver en hektardos fastslås.
 - Riskdifferentiering i "trappsteg" riskerar medföra gränsdragningsproblem och orättvisa tröskeffekter. Utredningen försöker begränsa sådana problem genom att luta sig mot bedömningar som löpande görs vid tillämpning av Växtskyddsmedelsförordningen.

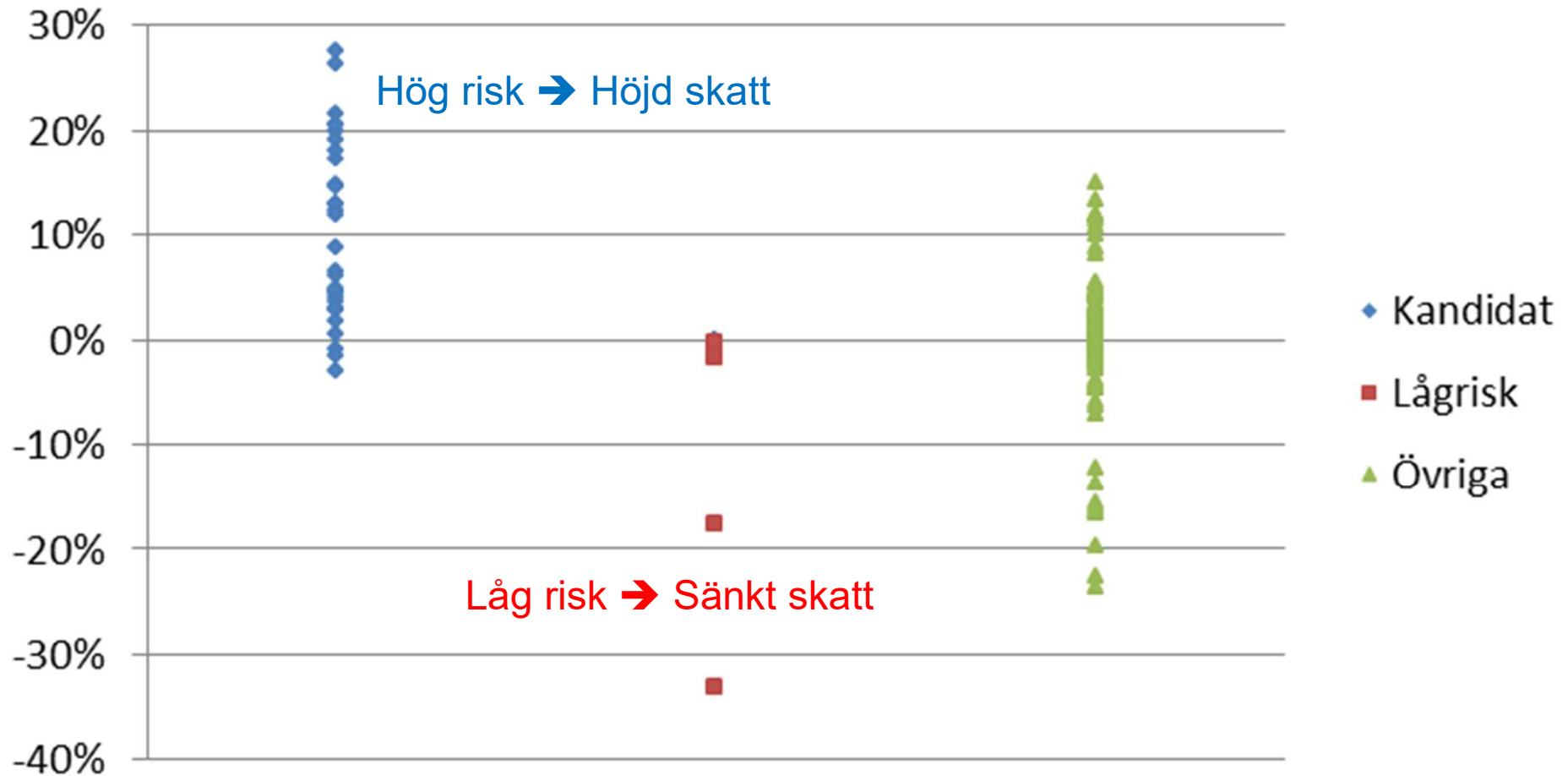
Jämförelse med skatt på växtskyddsmedel i andra länder

- Danmark
 - Skatt per kg produkt
 - Steglös riskdifferentiering kopplad till ett pesticidbelastningsindex
 - Indexet är mer förfinat än de svenska miljö- och hälsoriskindexen
 - Utredningens förslag innebär lägre incitament till riskminskning än den danska skatten, på grund av såväl
 - skattens storlek och graden av differentiering, som
 - differentieringens detaljnivå.
 - Utredningens bedömning är att ett skattesystem likt det danska förutsätter att ett riskindex liknande det danska utvecklas för svenska förhållanden.

Konsekvenser för användning av växtskyddsmedel

- Minskad användning av växtskyddsmedel förknippade med relativt hög risk
 - Till stor del beroende av att substitutionsmöjligheter finns
- Ökad användning av växtskyddsmedel med relativt låg risk
- Förhoppning om fler lågriskmedel på marknaden
- Påverkan på miljö- och hälsoriskindikatorer behöver utvärderas.

Prisförändring relativt REF

Konsekvenser för skattskyldiga

- Samma antal skattskyldiga som i dag. Viss ökad initial administration.
- Kostnaden för skatten antas övervältras på användaren.
- Vinster påverkas endast av förändrad omsättning.
 - Minskat antal sålda hektardoser med uppskattningsvis 0,5–1,3 procent

Konsekvenser för användare

- **Konsekvenser för jordbruk, frukt- och trädgårdsnäring och skogsbruk**
 - Ökade skattekostnader för jordbruket och frukt- och trädgårdsnäringen med 16–17 miljoner kronor per år
 - 1,5-1,6 % av kostnaderna för växtskyddsmedel
 - 0,2 % av jordbrukets förädlingsvärde
 - Ingen tydlig påverkan på olika delar av landet/odling av vissa grödor
 - Positiva konsekvenser för hållbarhetsmålet i livsmedelsstrategin får vägas mot påverkan på jordbrukets konkurrenskraft
 - Skogsbruket – ungefär samma skattekostnader som i dag
- **Konsekvenser för icke yrkesmässiga användare**
 - Minskade kostnader med 3-10 miljoner kr/år

Konsekvenser för staten

- **Konsekvenser för myndigheter**
 - Ökad initial administration för Skatteverket, därefter i princip samma administrationskostnad som i dag
 - Ökad administration för Kemikalieinspektionen – drygt 1 årsarbetskraft
- **Offentligfinansiella effekter**
 - Nära noll jämfört med dagens skatt (inklusive biocider)
 - Nettoförändring 0,2 miljoner kronor/år
 - Total skatteintäkt om 77 miljoner kronor/år

Utvärdering och uppföljning

- Utredningen har svårt att kvantifiera effekterna av skatten, på t.ex. miljö- och hälsoriskindex
- Utredningen ser ett behov av att följa upp och utvärdera skatten
 - Förslagsvis i samband med att den nationella handlingsplanen för hållbar användning av bekämpningsmedel ses över (vart 4e år)
 - Exempel på indikatorer att följa
 - Miljö- och hälsoriskindex samt Toxicitetsindex (ytvatten)
 - Antal (högsta tillåtna) hektardoser i respektive riskkategori (låg/övrig/kandidat)
 - Antal produkter som endast innehåller lågriskämnen